

پیغام
خداوند
در کتاب
الاحقاف

نوبت ملی خط و تصویر آیه‌های قرآن کریم

- نام کتاب: زندگی با آیه‌ها؛ دفتر جان فدایی برای ولایت
- نویسنده: امیرحسین حاجیان
- ناشر: انتشارات تلاوت
- صفحه‌آرا: علی عبادی فرد
- نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۵
- شمارگان: ۱۵۰۰۰ نسخه
- قیمت: ۱۵۰ هزار تومان

زندگی با آیه ما

دفتر جان فدایی برای ولایت

فاطمیه ۱۴۰۵

فهرست

مقدمه	۵
شب اول: ولایت، تنها ضامن دین و دنیا	۱۱
﴿وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ﴾	
شب دوم: ولایت، جان فدای می خواهد، هم جانفدای جان امام و هم جانفدای	
امر امام	۲۱
﴿إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةُ﴾	
شب سوم: صدیقه طاهره علیها السلام الگوی جامع و کامل جانفدایان جبهه حق	۳۱..
﴿إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ﴾	
شب چهارم: بعثت زنان (نحوه پاسداری و جان فدایی زنان)	۴۱
﴿وَصَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ﴾	
شب پنجم: خون خواهی، مصداق امروزی جانفدایی و پاسداری	۵۳
﴿إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ﴾	

مقدمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ وَ آيِهَا وَ بَعْلِهَا وَ بَنِيهَا وَ السِّرِّ
الْمُسْتَوْدَعِ فِيهَا بِعَدَدِ مَا أَخَاطَ بِهِ عِلْمُكَ.

شهادت حضرت آیت الله العظمی سید علی خامنه ای
قدس الله نفس الزکیه، همه مان را در برابر یک آزمون بزرگ و
مسئولیتی تاریخی قرار داده است. در این روزهای حساس
و سرنوشت ساز، مسئله ایران و انقلاب اسلامی صرفاً
عبور از یک جنگ سخت نظامی نیست و ما باید در یک
جنگ ترکیبی تمام عیار، در برابر دشمنان ایران و اسلام،
صف آرایی کنیم. حال اگر بخواهیم نقش خود را برای
دفاع از ولایت، همچون حضرت زهرا علیها السلام، روشن کنیم، باید

پیوند میان ولایت، مردم و مسئولیت کسانی را که پای حق ایستاده‌اند، دوباره مرور کنیم؛ پیوندی که حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام) روشن‌ترین الگورا برایمان به یادگار گذاشته‌اند.

در نگاه قرآن و اهل بیت (علیهم السلام)، ولایت تکیه‌گاهی است که سعادت دین و دنیای انسان را تضمین می‌کند؛ آن ولایت است که جامعه را به سمت بندگی خدا، عدالت و زندگی شایسته می‌برد. اما این مسیری که با راهبری ولی الهی انجام می‌شود، بدون همراهی مردم به سرانجام نمی‌رسد. مردمی بصیر و مسئولیت‌پذیر لازم است که راه را بشناسند، به آن باور داشته باشند و در بزنگاه‌ها میدان را خالی نکنند. مردم در این نگاه، تماشاگر و نظاره‌گر حوادث نیستند و با ایمان، اراده و حضور خود، ولی الهی را یاری می‌دهند.

آنچه در این ایام پس از جنگ رمضان برای ایران اسلامی رخ داد، امت مبعوثی بود که مسئولیت تاریخی خود را به درستی شناخت و در برابر حوادث و اتفاقات پیرامونی خود، بی تفاوت عبور نکرد. آن‌ها با وحدت، همدلی و ایستادگی در برابر فشارها و تحریف‌ها، از باوری

که به امر ولایت دارند، پاسداری می‌کنند و بار دیگر به همگان ثابت کردند سرمایه اصلی یک کشور، ایمان و اراده همین مردم است.

باین حال، ماندن و استقامت در این مسیر هزینه‌دار است و به جان‌فدایی و پاسداری همچون مالک اشتر نیاز دارد. پاسداری از ولایت فقط دفاع از شخص و جان امام نیست و باید از امر امام، آرمان امام و راه امام نیز دفاع کرد. پاسدار حقیقی ولایت کسی است که در موقعیت‌های سخت، منفعت شخصی‌اش را بر امر ولایت ترجیح نمی‌دهد و در برابر دروغ و تحریف می‌ایستد و روشننگری می‌کند. امروز که جنگ فقط در میدان نظامی نیست و ذهن‌ها و باورها هدف حمله قرار گرفته‌اند، هوشیاری، تبیین درست و حفظ وحدت بیش از هر زمان دیگری حیاتی است.

در میان الگوهای جان‌فدایان ولایت، حضرت فاطمه زهرا علیها السلام جایگاهی ویژه دارند. ایشان پس از رحلت شهادت‌گونه پیامبر صلی الله علیه و آله، با دفاع از شخص و شخصیت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام و با ایراد خطبه‌هایی همچون

خطبه فدکیه و روشنگری در جامعه، نشان دادند که دفاع از ولایت، شجاعت و حضور فعال در صحنه‌های مختلف اجتماعی می‌خواهد.

در این میان، نقش زنان بسیار تعیین‌کننده است. زنانی که با ایمان و آگاهی خود، در تربیت نسل آینده، حفظ خانواده، امید به جامعه و روایت درست اتفاقات، سهم اصلی را دارند. آنان می‌توانند در برابر جنگ روانی دشمن بایستند و با حضور مسئولانه، از هویت و باورهای جامعه حفاظت کنند. الگوی حضرت زهرا و حضرت زینب علیها السلام نشان می‌دهد که زن مؤمن انقلابی در لحظات حساس، هم پاسدار امر ولایت است و هم اراده جمعی جامعه را می‌سازد.

امروز و پس از شهادت امام شهیدمان قدس الله نفس الزکیه و دیگر شهیدان راه حق، سؤال اصلی این است: وظیفه امروز ما برای دفاع از ولایت چیست؟ پاسخ را باید در خون‌خواهی و ادامه راه او، یعنی تبعیت از ولی امر مسلمین جهان، حضرت آیت الله سید مجتبی حسینی خامنه‌ای، پیدا کرد. خون‌خواهی یعنی انتقام و مطالبه

حق و عدالت از مستکبران، تقویت ایران، ایستادگی در برابر زورگویی آمریکا و زنده نگه داشتن اهدافی که امام شهید پای آن‌ها ایستاد.

ما در نهضت ملی زندگی با آیه‌ها تلاش کردیم در این کتاب با محوریت ۵ فراز نورانی قرآن کریم، یک مسیر روشن و به هم پیوسته را روایت کنیم؛ اول از شناخت ولایت به عنوان تکیه‌گاه سعادت دین و دنیا شروع می‌کنیم، بعد به حضور آگاهانه امت مبعوث و ضرورت فداکاری برای جان و امر امام جامعه می‌رسیم و سپس با الگوگیری از سیره حضرت زهرا علیها السلام و نقش مهم زنان در پاسداری از ولایت ادامه می‌دهیم و در نهایت، به وظیفه امروزان در ادامه راه و خون‌خواهی امام شهید می‌رسیم. امیدواریم این مجالس، دل‌هایمان و عزم‌هایمان را برای استقامت در مسیر حق محکم‌تر کند و ما را در زمره اصحاب آخرالزمانی سیدالشهدا علیهم السلام و زمینه‌سازان حضرت بقیة الله اعظم وَعَلَى الْقُرُونِ قرار دهد.

در پایان از زحمات حجت الاسلام والمسلمین کربلایی که بارهبری ایشان فرآیند مباحثه و تدوین این اثر فراهم شد،

حجت الاسلام والمسلمین تقی زاده و دبیرخانه نهضت ملی
زندگی با آیه‌ها بابت واگذاری تدوین این اثر به نهضت پرچم
سرخ و هم چنین حجت الاسلام والمسلمین معدنی پور و
آقایان جواد هاشمی، امیرحسین غفاریان و محمد زینی که
بنده را در تدوین این اثر یاری دادند، تقدیر و تشکر می‌کنم.

وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ

امیرحسین حاجیان

مهرماه ۱۴۰۵

شب اول

ولایت، تنها ضامن دین و دنیا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ * إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ * وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ﴾.

(سوره مائده، آیه ۵۴-۵۶)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هرکس از شما از دین خود برگردد و به کفر گراید بداند که دین خدا بی‌یاور

نمی ماند، زیرا دیری نمی گذرد که خداوند مردمی را می آورد که آنان را دوست می دارد و آنان نیز او را دوست می دارند؛ در برابر مؤمنان فروتن اند و به آنان مهر می ورزند ولی بر کافران سرافرازند؛ در راه خدا جهاد می کنند و در کارهایشان از سرزنش هیچ سرزنش کننده ای بیم ندارند. این فضل خداست که به هر کس بخواهد عطا می کند، و خدا بخششی گسترده و فضلی بی پایان دارد و به کسانی که درخور بخشش اند داناست * جز این نیست که ولی و سرپرست شما مؤمنان، خدا و پیامبر او و کسانی اند که ایمان آورده اند؛ همانان که نماز برپای می دارند و در حال رکوع زکات می دهند * و هر کس خدا و رسولش و کسانی را که ایمان آورده و از خصلت یاد شده برخوردارند، به ولایت و سرپرستی خود بپذیرد پیروز است چرا که از حزب خداست و تنها حزب خدا پیروزند.»

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَالصَّلَاةُ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ وَأَفْضَلِ بَرِيَّتِهِ وَخَاتَمِ رُسُلِهِ، حَبِيبِهِ وَسَفِيرِهِ وَصَفِيِّهِ وَنَجِيِّهِ، رَسُولِ اللَّهِ وَ عَلَى آلِهِ أَمْنَاءِ اللَّهِ وَأَوْصِيَاءِهِ، وَخُلَفَائِهِ وَحُجَجِهِ وَعِبَائِهِ عِلْمِهِ، وَلَا سَيِّمًا بِقِيَّةِ اللَّهِ الَّذِي يَمَلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مُلِئَتْ ظُلْمًا

و جَوْرًا. وَكُنِ اللَّهُمَّ لَهُ وَلِيًّا وَ حَافِظًا وَ قَائِدًا وَ نَاصِرًا وَ دَلِيلًا وَ عِيْنًا حَتَّى تُسَكِّنَهُ أَرْضَكَ طَوْعًا وَ تُتَمِّعَهُ فِيهَا طَوِيلًا.

در این شب ها که متعلق به وجود نازنین حبیبه رسول خدا ﷺ و سیده زنان دو عالم، حضرت صدیقه طاهره (ع) است، بنا داریم از حیات مبارک فردی و اجتماعی ایشان درس بگیریم و مطالبی را برای امروزمان ارائه کنیم.

خدای متعال در آیات ۵۴ تا ۵۶ سوره مبارکه مائده نقشه و مسیر پیروزی جامعه انسانی را در دنیا و آخرت نشان می دهد.

برای ساختن دنیا و آخرتی آباد، به دو بال نیاز داریم:
اول: مردمی همراه و فهیم که همچون کوه در باور به اعتقادات و داشته های خود استوار و محکم اند؛ نقشه ای را که خدای متعال برای رسیدن به سعادت دنیا و آخرت طراحی کرده است می شناسند، در این راه از سرزنش هیچ ملامت کننده ای هراس ندارند، ذره ای به دشمنان قسم خورده الهی امید نبسته اند و تمام توجه شان به استفاده از ظرفیت های درونی جامعه اسلامی است.

دوم: امامی مهربان، متواضع و مؤید به هدایت الهی که

قدر و منزلت مردم را می‌داند و همه تلاش او در راستای آزادسازی این انرژی عظیم و ظرفیت بی‌نظیر است؛ امامی که هم به معنویت و سلامت روحی جامعه نظر دارد و برای اقامه و تثبیت یاد خدا در آحاد جامعه - که تجلی تام آن در اقامه نماز است - می‌کوشد، و هم توجهی ویژه به اقتصاد و زندگی دنیوی مردم دارد و با ابزار قدرتمند زکات، نبض اقتصادی جامعه را در دست می‌گیرد.

در یک کلام، ولیّ الهی ضامن و عامل پیوند دین و دنیا است. راه ولایت امیرالمؤمنین (علیه السلام) راهی است که اگر مردم با جان و دل آن را بپویند، هم رفاه اقتصادی و رضایت‌مندی از زندگی دنیوی را به همراه خواهد داشت و هم آخرتی آباد خواهد ساخت؛ و اگر دیگرانی ادعا کنند که می‌توان از مسیری دیگر به این کیمیای ارزشمند دست یافت، بی‌تردید سخنی به گزاف و دروغ گفته‌اند.

پس راه سعادت دین و دنیا مشخص و راهبر نیز معین است؛ اما برای تحقق کامل دنیا و آخرتی آباد، باید ضلع مهم دیگری نیز اضافه شود و آن «مردم» هستند. آیه ۵۶ سوره مبارکه مائده می‌فرماید اگر می‌خواهید به این آرمان شهری که تصویر شد برسید، هیچ‌کس جز خدای

متعالم، پیامبر او ﷺ و اهل ایمانی را که او مشخص کرده است نباید به عنوان ولیّ و همه‌کاره بدانید. اگر برخلاف آن عمل کردید، یقین داشته باشید که هم زندگی خوش در دنیا را از دست خواهید داد و هم آخرتتان نابود خواهد شد. آن برگ برنده‌ای که در دستان شماست و همه خوبی‌ها را به سوی شما جلب و بدی‌ها را از شما دور می‌سازد، پذیرش ولایت ولیّ الهی است که در برهه‌های مختلف، مصادیق مشخص و معینی دارد.

با این بیان قرآنی، کمی متوجه می‌شویم که صدیقه طاهره (علیها السلام) چه حماسه‌ای را رقم زد که همچنان خود را مدیون ایشان می‌دانیم و معتقدیم یاد، نام و راه ایشان باید زنده بماند و روایت شود. ایشان نخستین و مهم‌ترین شخصیتی است که به ما فهماند برای تحقق عینی و ملموس راهی که ولیّ الهی در نظر دارد، باید هم پاسدار و جان فدای جان ایشان بود و هم پاسدار و جان فدای امر ایشان؛ هم هنگامی که جان مبارک ولیّ الهی از سوی دشمنان خدا تهدید می‌شود، باید برای حفاظت از وجود نازنینش جان خود را فدا کرد، و هم باید امر او را در جامعه تبیین نمود و آبرو، جایگاه و منزلت اجتماعی خود را به

میدان آورد تا آبرو، منزلت و جایگاه اجتماعی ولی الهی حفظ و تأیید شود.

از این رو می‌بینید پس از رحلت شهادت‌گونه حضرت رسول ﷺ، صدیقه طاهره علیها السلام لحظه‌ای در انجام این مأموریت الهی درنگ نکرد. از همان لحظات ابتدایی وارد میدان شد و کوشید جامعه را از خطر مهلک جدایی از امام و بدبختی دنیا و آخرت نجات دهد؛ اما متأسفانه جامعه آن زمان لیاقت بهره‌مندی از آن ایثار و از خودگذشتگی را نداشت.

برخی تلاش کردند جامعه را به این جمع‌بندی برسانند که اگر دنیایی بدون دردسر می‌خواهید و می‌خواهید جنگ‌ها و درگیری‌ها پایان یابد، باید علی علیه السلام را کنار بگذارید و راهی جز راه او را طی کنید. آنان برای حفظ دنیا، امیرالمؤمنین علیه السلام را کنار زدند و همین امر سبب شد هم دنیا را از دست بدهند و هم آخرتشان نابود شود.

صدیقه طاهره علیها السلام در خطبه معروف خود در مسجد النبی که در اعتراض به غصب فدک ایراد فرمودند - که معروف به خطبه فدکیه است - خالصانه تلاش کردند مردم و خواص هزینه داده برای اسلام، متوجه خطای محاسباتی خود بشوند

و بدانند این علی علیه السلام است که جامع دین و دنیا است، نه جریانات دیگر. از این رو فرمودند: «وَالْعَدْلُ تَنْسِيقًا لِلْقُلُوبِ، وَ طَاعَتَنَا نِظَامًا لِلْمِلَّةِ، وَ إِمَامَتَنَا أَمَانًا مِنَ الْفُرْقَةِ»؛^۱ آن عاملی که دل های شما را به یکدیگر پیوند می زند و وحدت اجتماعی را محقق می سازد اجرای عدالت است، و جاری شدن عدل در جامعه و تحقق وحدت واقعی در گرو اطاعت از ولی الهی و پذیرش امامت اوست؛ اگر او را کنار زدید، همه چیز را کنار زده اید!

همچنین ایشان در خطبه ای که در جمع زنان مهاجر و انصار ایراد فرمودند، یادآور شدند: «وَيُحِبُّهُمْ أَنِّي زَحَزَّ حَوْهَا عَنْ رَوَاسِي الرِّسَالَةِ وَقَوَاعِدِ التُّبُوءِ وَ الدَّلَالَةِ وَ مَهَبِطِ الرُّوحِ الْأَمِينِ وَ الطَّبِينِ بِأُمُورِ الدُّنْيَا وَ الدِّينِ، أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ»^۲ (وای بر آنان! جانشینی پیامبر را از جایگاه استوارش، از پایگاه های رسالت و نبوت و هدایت، و از محل نزول روح الامین و از دانا به امور دنیا و دین دور ساختند؛ آگاه باشید که این همان زیان آشکار است). علی علیه السلام تنها کسی است که هم راه رسیدن به دنیا را می داند و هم راهنمای

۱. خطبه فدکیه

۲. احتجاج طبرسی، ج ۱، ص ۱۰۸-۱۰۹، چاپ مشهد، ۱۴۰۳ هـ

آخرت است؛ اما او را از جایگاه و منزلتی که خداوند به وی عنایت کرده بود دور ساختند، و یقین بدانید زیان آشکار همین اتفاقی است که رقم زدند. «وَلَسَارِیْهِمْ سَیْرًا سُّجْحًا»؛ اگر زمام امور را به علی علیه السلام می سپردند، آنان را به آسانی و نرمی هدایت می کرد و سفره برکات را برایشان می گشود بدون آنکه ذره‌ای به آنان آسیب یا سختی برسد. «وَلَا وَرَدَهُمْ مِنْهَا شَئٌ مِّنْ صَافٍ رَّوِیًّا»؛^۱ راه علی علیه السلام راهی است که اگر به آن تمسک جوید، شما را به آبشخوری گوارا و لبریز وارد می سازد.

صدیقه طاهره علیها السلام در ادامه به این آیه شریفه استناد می فرمایند: «وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»؛^۲ اگر اهل ایمان باشید و تقوا پیشه کنید - یعنی راهی را که خدای متعال پیش روی شما قرار داده پیوید - برکات مادی و معنوی از آسمان و زمین بر شما سرازیر خواهد شد؛ اما متأسفانه چنین نکردید و در مسیر تکذیب آیات الهی و تباهی اعمال افتادید، که طبیعتاً نتیجه قطعی چنین انتخابی، از دست دادن هم زمان دنیا و آخرت است.

۱. احتجاج طبرسی، ج ۱، ص ۱۰۸-۱۰۹

۲. اعراف: ۹۶

امروز نیز اگر می‌خواهیم هم دنیا و هم آخرت را داشته باشیم، راه همان است که صدیقه طاهره علیها السلام پیش روی بشریت نهاده است: باید برای ولیّ الهی جان فشانی کرد، برای تحقق اوامرش هزینه داد و جامعه را بیدار ساخت. باید راهی را که ولیّ الهی تعیین و ترسیم می‌فرماید با جان و دل دریافت و با توکل به خداوند، در راه تحقق اوامرش از ملامت هیچ ملامت‌کننده‌ای نهراسید و یقین داشت که گشایش اقتصادی، آرامش پایدار و حفظ عزت نفس ما از مسیری می‌گذرد که وجود نازنینشان بیان فرموده‌اند.

امیدواریم خدای متعال ما و ملت ما را قدردان نعمت بی‌بدیل ولایت و ادامه‌دهنده راه صدیقه طاهره علیها السلام در دفاع و پیشبرد امر ولیّ قرار دهد.

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعَلْ سَلَامَةَ قُلُوبِنَا فِي ذِكْرِ عَظَمَتِكَ، وَفَرَاغِ أَبْدَانِنَا فِي شُكْرِ نِعْمَتِكَ، وَانْطِلَاقِ السَّيْرِ فِي وَصْفِ مِثَّتِكَ»^۱ (خدایا! بر محمد و آلش درود فرست و سلامت دل‌های ما را در یاد عظمتت، و آسایش بدن‌هایمان را در شکر نعمتت، و گویا شدن زبانمان را در وصف عطایت قرار ده)

و السلام علیکم ورحمة الله.

۱. صحیفه سجادیه، دعای یازدهم

شب دوم

ولایت، جان فدا می‌خواهد، هم جانفدای
جان امام و هم جانفدای امر امام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ
لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدًا
عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ
مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾ (سوره توبه، آیه ۱۱۱)

«بی‌گمان، خدا از مؤمنان جان هایشان و اموالشان را
به بهای اینکه بهشت برای آنان باشد خریده است.
[مؤمنان] در راه خدا می‌جنگند، پس می‌کشند و
کشته می‌شوند [این] وعده حقیقی است بر عهده خدا

که در تورات و انجیل و قرآن است، و چه کسی به
پیمان خویش از خدا وفادارتر است؟ پس به معامله
ای که با خدا کرده اید، شادمان باشید [و] این همان
کامیابی بزرگ است.»

الحمد لله الذی نور قلوبنا بشعاعِ أنوار المحبة العلوّية،
و أكمل ديننا بالولاية الحيدرية، و جعلنا من المتمسكين
بالترة الفاطمية، و الصلاة و السلام على حبيبِ إله
العالمين، أبي القاسم محمد ﷺ و على آله الطيبين الطاهرين
المعصومين المكرمين المنتجبين، الهداة المهديين، سيّما
مولانا بقية الله في الارضين، رُوحی و ارواحُ العالمين لتراب
مقدمه الفداء.

شب گذشته خدای متعال توفیق داد دربارهٔ نقش
کلیدی ولیّ الهی و مردم جان‌فدای ولایت در سعادت
دنیا و آخرت نکاتی را تقدیم کنیم و از فرمایشات سراسر
نور حضرت صدیقه طاهره علیها السلام بهره بردیم.

یکی از نکات مهمی که در پرتو نور آیه ۵۴ سوره مبارکه
مائده به آن پرداخته شد این بود که پیشرفت جریان حق با
محوریت ولیّ الهی، نیازمند جان‌فشانی و ازخودگذشتگی

عده‌ای از اهل ایمان است که با دوستان اهل تعامل و مهربانی و با دشمنان اهل نزاع و سرسختی اند؛ و در این راه، هیچ مانعی نمی‌تواند آن‌ها را متوقف کند.

یکی از آیات دیگری که این جان‌فدایان را توصیف می‌فرماید، آیه ۱۱۱ سوره مبارکه توبه است که امشب محور بحث ماست. خدای متعال در این آیه شریفه می‌فرماید اهل ایمان واقعی کسانی هستند که چک سفیدامضا به من و اولیای من داده‌اند؛ یعنی حاضرند همه دارایی‌های خود را - که در رأس آن، جان و مال است - در راه من فدا کنند و از رویارویی با دشمنان من هراسی ندارند. هم با جدیت برای ضربه زدن و به درک واصل کردن دشمنان من مصمم هستند و هم از بخشیدن جان خود در راه من، هیچ‌گونه واهمه‌ای ندارند و به وعده‌هایی که من به آن‌ها داده‌ام، ایمان و یقین دارند. این‌ها همان کسانی هستند که از جانب خدای متعال به پیروزی بزرگ دست پیدا کرده‌اند. در این آیه، بهای این معامله بزرگ، بهشت جاودان و رستگاری در سرای آخرت است؛ با این حال، طبق سنت‌های قطعی الهی در قرآن، ثمره این جان‌فدایی و استقامت، هرگز به قیامت محدود نمی‌شود و مؤمنان در

همین دنیا نیز طعم نصرت و برکت را می‌چشند. خدای متعال در آیه ۱۶ سوره مبارکه جن می‌فرماید: ﴿وَأَنْ لَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَهُمْ مَاءً غَدَقًا﴾؛ یعنی اگر بر مدار حق پایداری کنند، روزی و گشایش فراوان در همین جهان نصیبشان خواهد شد؛ یا در آیه ۶۶ سوره مائده یادآور می‌شود که اگر کتاب الهی در جامعه اقامه شود، برکات آسمان و زمین از هر سو بر زندگی مردم سرازیر می‌شود: ﴿لَا تَكُلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ﴾. بنابراین، ثمره این معامله با خدا، هم فوز عظیم اخروی است، و هم عزت، گشایش و پیروزی در همین دنیا.

در یک کلام اگر بخواهیم خلاصه کنیم باید بگوییم اسلام برای اینکه عالم‌گیر بشود و منطق او بر منطق باطل غلبه پیدا کند، نیازمند اهل ایمانی است که به جان‌فدایی معروف و متصف باشند.

اولین و بزرگ‌ترین جان‌فداهای مسیر حق هم انبیا و اولیای الهی، خصوصاً ائمه معصومین علیهم‌السلام بوده‌اند. ماجرای لیلۃ‌المبیت را شنیده‌اید؛ امیرالمؤمنین علیه‌السلام برای نجات جان پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وآلهم‌وسلم و تداوم جریان پیشرفت و پیروزی

رسالت ایشان، به جای ایشان در بسترشان می خوابند. و همان طور که می دانید این طور نبود که در ابتدا مشخص باشد که آن ها از به شهادت رساندن ایشان منصرف خواهند شد بلکه یقین داشتند که دشمنان نبی اکرم ﷺ ایشان را به شهادت خواهند رساند و با علم به این مطلب، تصمیم به از جان گذاشتن گرفتند، اما تقدیر الهی به گونه ای دیگر رقم خورد.

یا ماجرای مسلمان شدن جناب حمزه رضی الله عنه، عموی پیامبر اکرم ﷺ که در تاریخ ذکر شده است؛ درسخت ترین دورانی که بر پیامبر اکرم ﷺ می گذشت، جناب حمزه رضی الله عنه به ایشان ایمان آورد؛ با کیفیتی خاص که مثلاً در نقل های تاریخی آمده ایشان با آن جایگاه اجتماعی، علناً فریاد می زد که من مسلمان شده ام و هر کسی برای نبی اکرم ﷺ ایجاد مزاحمت کند، از این پس باید با من روبه رو شود. او حتی این تهدید خود را علیه ابوجهل عملی کرد و وقتی او متعرض پیامبر اکرم ﷺ شد، با او درگیر شد تا حساب کار دست دیگر دشمنان بیاید؛ در تاریخ ابن اثیر مفصلاً داستان مسلمان شدن ایشان و اثرات اجتماعی آن نقل شده است.

یا حمایت‌های متعددی که جناب مالک اشتر از امیرالمؤمنین علیه السلام می‌کردند؛ در تاریخ آمده که مالک هر جاتشخیص می‌داد نظر حضرت بر تحقق امری است، درانجام آن درنگ نمی‌کرد و سعی می‌کرد به هر قیمتی شده، امر حضرت را محقق کند و این یکی از مهم‌ترین مصادیق محافظت از امر ولی الهی بود. امیرالمؤمنین علیه السلام درباره شأن و منزلت مالک در نامه ۳۸ نهج البلاغه این‌طور می‌فرماید: «فَاسْمَعُوا لَهُ وَأَطِيعُوا أَمْرَهُ فِيمَا طَابَقَ الْحَقُّ فَإِنَّهُ سَيْفٌ مِنْ سُيُوفِ اللَّهِ لَا كَلِيلَ الظُّبَةِ وَلَا نَائِي الضَّرِيَةِ فَإِنْ أَمَرَكُمْ أَنْ تَنْفِرُوا فَانْفِرُوا وَإِنْ أَمَرَكُمْ أَنْ تُقِيمُوا فَاقِيمُوا فَإِنَّهُ لَا يَقْدِمُ وَلَا يُحْجِمُ وَلَا يُؤَخِّرُ وَلَا يُقَدِّمُ إِلَّا عَنْ أَمْرِي؛ آنجا که با حق است، سخن او را بشنوید و از او اطاعت کنید. او شمشیری از شمشیرهای خداست که نه تیزی آن کند می‌شود و نه ضربت آن بی‌اثر است. اگر شما را فرمان کوچ کردن داد، کوچ کنید و اگر گفت بایستید، بایستید؛ که او در پیش‌روی، عقب‌نشینی و حمله، بدون فرمان من اقدام نمی‌کند.»

یا در ماجرای مؤمن آل فرعون که از نزدیکان و شخصیت‌های تأثیرگذار حکومت فرعون بود و خدای

متعال در آیاتی از سوره مبارکه غافر درباره این شخصیت مهم صحبت می‌فرماید؛ او ایمان خود به حضرت موسی علیه السلام را پنهان کرده بود، اما وقتی مشاهده کرد جان ولی خدا در خطر است، ایمان خود را آشکار کرد و باتبین‌گری بهنگام، جان موسی علیه السلام را نجات داد، اما خودش در راه خدا به شهادت رسید: «وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكْ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَإِنْ يَكْ صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَابٌ * يَا قَوْمِ لَكُمْ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَىٰ وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ»^۱

اما در میان اولیایی که تصمیم گرفتند جان فدای ولی خدا باشند، حرکت حضرت صدیقه طاهره علیها السلام در اوج کمال و تمامیت است. بسیارند انسان‌های والا مقامی که وقتی شرایط اجتماعی پیچیده می‌شود، سکوت اختیار می‌کنند و حاضر به هزینه‌دادن نیستند؛ این ملاحظه در جنس زن بیش از مردان است، اما صدیقه

طاهره علیها السلام تمام‌قد وارد میدان شد، تسلیم جوّ سنگین اجتماعی سیاسی آن زمان نشد و از جان ولیّ خدا و امر و مرام او دفاع کرد و در این راه بهترین دارایی خود را که جانش بود را فدا کرد.

پس باید به این نکته دقت کنیم که اگر امروز می‌بینیم جریان حق پیشرفت کرده و در کوران حوادث از میان نرفته، به خاطر از خودگذشتگی‌ها و جان‌فشانیِ جان‌فدایانی بوده که به تعبیر آیه شریفه با خدای خود معامله کردند تا لحظه‌ای در انجام وظایف درنگ و کوتاهی نکنند.

جریان حق امروز در یکی از سخت‌ترین کارزارهای خود قرار دارد. شیطانِ آخرالزمانی با مجهزترین امکانات مادی و با استفاده از تجارب قبلی خود در برابر جریان حق، پیوسته اراده کرده است تا مانع پیشرفت و غلبهٔ جریان حق بر کل عالم بشود و همه‌جانبه در برابر ارادهٔ الهی بایستد. امروز اگر ما خود را مدافع و جان‌فدای جریان حق می‌دانیم و می‌خواهیم ارادهٔ الهی بر ظهور دین حق از مسیر ما محقق شود، باید همچون مالک‌ها و حمزه‌ها علیهم السلام هر جایی استشمام کردیم امر ولیّ خدا بر تحقق هدفی است،

پیش قدم شده و سعی کنیم راه ولی خدا را در رسیدن به آن هدف هموار سازیم؛ ولو اینکه در این راه، آبرو و منزلت اجتماعی مان هم از دست برود؛ یا همچون صدیقۀ طاهره علیه السلام با جهاد تبیین همه جانبه و بی وقفه، از تحقق نقشه شوم دشمنان - که نابودی کامل اقرای رسول الله صلی الله علیه و آله و عقیم کردن جریان امامت و خلیفۀ الهی بود - جلوگیری کنیم و در انتها جان خودمان را هم تقدیم نماییم.

البته به گواهی شاهدان منصف، این بار پیروان جریان مظلوم حق - که شما مردم عزیز در رأس آن قرار دارید - عزم خود را جزم کرده اند که به هر قیمتی شده بساط ظلم، تعدی و زورگویی را از عالم برچینند و با تأشی به وجود نازنین صدیقۀ طاهره علیه السلام - که بهترین و کامل ترین الگوی جان فداایی هم برای مردان و هم برای بانوان است - زمینه ظهور کامل حق را فراهم کنند و امیدواریم خدای متعال بر ما منت بگذارد و تحقق این امر مهم را به واسطه ما به سرانجام برساند.

«اللَّهُمَّ أَوْسِعْ عَلَيَّ فِي رِزْقِي وَ أَمُدُّ لِي فِي عُمْرِي وَ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَ اجْعَلْنِي مِمَّنْ تَنْتَصِرُ بِهِ لِدِينِكَ وَ لَا تَسْتَبْدِلْ بِي

غَيْرِي؛^۱ خدایا، رزق مرا وسعت بخش، عمرم را طولانی کن،
گناه‌م را ببخش و مرا از کسانی قرار ده که دینت را به وسیله
آنان یاری می‌کنی و دیگری را به جای من قرار مده.»
والسلام علیکم ورحمة الله.

---

۱. وسائل الشیعة، ج ۷، ص ۱۳۸

شب سوم

صدیقه طاهره علیها السلام الگوی جامع و کامل جانفدایان جبهه حق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ

وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ﴾ (سوره آل عمران، آیه ۴۲)

«ای پیامبر، و یاد کن زمانی را که فرشتگان گفتند:

ای مریم، خدا تو را برای عبادت خویش برگزیده و تو

را پاک ساخته و از گناهان مصون داشته و بر زنان

جهانیان برتری داده است.»

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَخَيْرُ الصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى
أَشْرَفِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ، وَحَبِيبِ إِلَهِ الْعَالَمِينَ، أَبِي الْقَاسِمِ

مُحَمَّدٍ، وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْمُعْصُومِينَ، لَا
سَيِّمًا إِلَّا مِمَّا الْمُتَنَزَّرُ، الْحُجَّةَ الثَّانِي عَشَرَ، مَوْلَانَا وَإِمَامَ
زَمَانِنَا، حُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ الْمُهِدِيِّ، عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ
الشَّرِيفَ، وَاللَّعْنَةُ الدَّائِمَةُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ أَبَدَ الْأَبَدِينَ.

شب‌های گذشته درباره یکی از شروط پیشرفت جریان
حق سخن گفتیم؛ شرطی که عبارت است از وجود جریانی
خالص و مخلص که با خدای خود عهد بسته است تا
پای جان در مسیر حق بایستد. همچنین، به اختصار، به
رشادت‌های چند تن از انسان‌های بزرگی اشاره کردیم که
به این صفت بلند آراسته بودند.

در آیه شریفه‌ی ۴۲ سوره آل عمران، خداوند خطاب
به حضرت مریم علیها السلام می‌فرماید که ما تو را انتخاب کردیم به
این معنا که تو را از بندگانی خاص قرار دادیم که عبادت
های تو را می‌پذیریم و هم چنین تو را از معصیت و گناه
پاکیزه کردیم و تو را به واسطه شایستگی‌هایی که کسب
کردی، مقدم بر زنان عالم و الگوی آن‌ها قرار دادیم.

شان و منزلت حضرت مریم علیها السلام بر کسی پوشیده نیست.
هم در این آیه شریفه و هم در آیات دیگری که فرداشت
تقدیم حضورتان خواهد شد، نکاتی درباره مجاهدت‌های

این بانوی والامقام عرض خواهیم کرد؛ اما امشب قصد داریم با بهره‌گیری از این آیه شریفه، درباره بهانه خلقت و ریحانه رسول خدا صلی الله علیه و آله، حضرت فاطمه زهرا علیها السلام، سخن بگوییم.

امام صادق علیه السلام ذیل این آیه شریفه، روایت زیبایی بیان فرموده‌اند. از آنجا که رهبر عظیم‌الشان شهیدمان رحمته الله علیه این روایت را به‌خوبی تبیین کرده‌اند، عیناً از بیانات ایشان نقل می‌کنیم:

«از امام صادق علیه السلام روایت شده است که «إِنَّ فَاطِمَةَ كَانَتْ مُحَدَّثَةً»؛ آن بزرگوار «مُحَدَّثَه» بود؛ یعنی فرشتگان بر او فرود می‌آمدند، با او مأنوس می‌شدند و با او سخن می‌گفتند. این چیزی است که روایات متعددی درباره آن وجود دارد. «مُحَدَّثَه» بودن مخصوص شیعه هم نیست؛ شیعه و سنی معتقدند که کسانی بوده‌اند یا می‌توانسته‌اند وجود داشته باشند که فرشتگان در دوران اسلام با آن‌ها سخن بگویند. مصداق این مقام در روایات ما، فاطمه زهرا علیها السلام است. در این روایت امام صادق علیه السلام، فرشتگان الهی نزد فاطمه زهرا علیها السلام می‌آمدند، با ایشان سخن می‌گفتند و آیات الهی را بر ایشان می‌خواندند. همان تعبیراتی که درباره مریم علیها السلام در قرآن آمده است که «إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَىٰ

نِسَاءِ الْعَالَمِينَ»، فرشتگان خطاب به فاطمه زهرا علیها السلام بیان می‌کردند و می‌گفتند: «يَا فَاطِمَةُ، إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ»؛ خدا تو را برگزیده و پاک قرار داده است؛ «وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ»؛ تو را بر زنان عالم برتری داده است.

سپس امام صادق (علیه الصلاة والسلام) در همین روایت می‌فرمایند که شبی، هنگامی که ملائکه با آن حضرت مشغول گفت‌وگو بودند و این تعبیرات را بیان می‌کردند، فاطمه زهرا علیها السلام به آنان فرمود: «أَلَيْسَتْ الْمُفَضَّلَةُ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ مَرْيَمُ؟»؛ آیا آن زنی که خداوند درباره‌اش فرموده است «وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ»،^۱ مریم نیست که خدا او را بر زنان عالم برگزیده است؟

فرشتگان در پاسخ به فاطمه زهرا علیها السلام عرض کردند: مریم، برگزیده زنان دوران خودش بود و تو برگزیده زنان همه دوران‌ها، از اولین تا آخرین هستی.

این چه مقام معنوی والایی است! انسان عادی‌ای مانند ما نمی‌تواند عظمت و رتبه چنین مقامی را به درستی در ذهن خود تصور کند».^۲

۱. بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۷۸

۲. ۲۹ آذر ۱۳۷۱، بیانات رهبر شهید انقلاب اسلامی

بنابراین، با توجه به فرمایش امام صادق علیه السلام، مصداق کامل و تمام این آیه شریفه، وجود نازنین صدیقه طاهره علیها السلام است و سلوک فردی و اجتماعی ایشان، الگویی برای بشریت در همه ادوار تاریخ به شمار می‌رود.

حضرت صدیقه طاهره علیها السلام در دوران حیات مبارک پیامبر مکرم اسلام صلی الله علیه و آله، از سوی ایشان به صفت «اُمُّ اَیَّهَا» ملقب شدند؛ یعنی کسی که برای پدر خود، علاوه بر نقش دختری، نقش مادری نیز داشت. در این باره نیز رهبر عظیم‌الشان شهیدمان به زیبایی درباره این نقش ویژه حضرت صدیقه علیها السلام توضیح می‌فرمایند:

«شما ببینید حضرت [فاطمه علیها السلام] چگونه زندگی کرده است! تا قبل از ازدواج که دخترکی بود، با آن پدر به این عظمت کاری کرد که کنیه‌اش را اُمّ اَیَّهَا - مادر پدر - گذاشتند.

در آن زمان، پیامبر رحمت و نور، پدیدآورنده دنیای نو و رهبر و فرمانده عظیم آن انقلاب جهانی - انقلابی که باید تا ابد بماند - در حال برافراشتن پرچم اسلام بود. بی‌خود که نمی‌گویند اُمّ اَیَّهَا! نامیدن آن حضرت به این کنیه، به دلیل خدمت و کار و مجاهدت و تلاش اوست.

آن حضرت چه در دوران مکه، چه در دوران شعب ابی طالب - با آن همه سختی‌هایی که داشت - و چه آن هنگام که مادرش خدیجه از دنیا رفت و پیغمبر را تنها گذاشت، در کنار و غمخوار پدر بود. دل پیغمبر در مدت کوتاهی با دو حادثه وفات خدیجه و وفات ابی طالب شکست. به فاصله کمی، این دو شخصیت از دست پیغمبر رفتند و پیغمبر احساس تنهایی کرد.

فاطمه زهرا علیها السلام در آن روزها قد برافراشت و بادست‌های کوچک خود، غبار محنت را از چهره پیغمبر زدود. ام‌ابیه؛ تسلی‌بخش پیغمبر. این کنیه از آن ایام نشئت گرفت.^۱ یکی دیگر از خدمات سیاسی و اجتماعی صدیقه طاهره علیها السلام، تلاش‌های ایشان پس از جنگ احد برای زنده نگه داشتن یاد شهدای احد و مظلومیت آنان بود. ایشان مقید بودند که هر هفته قبور شهدای احد را زیارت کنند. زنان مهاجر و انصار نیز همراه ایشان می‌شدند و بدین ترتیب، حماسه‌ای اجتماعی شکل می‌گرفت که یکی از آثار آن، تقویت روحیه ایثارگری، جان‌فشانی در راه خدا و شهادت‌طلبی بود.

۱. ۳ آذر ۱۳۷۳، بیانات رهبر شهید انقلاب

همچنین، هنگامی که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ذکر شریف تسبیحات را به ایشان آموزش دادند، حضرت فاطمه علیها السلام در ابتدا تسبیحی از رشته‌ای خاص تهیه کردند و با آن به ذکر می‌پرداختند؛ اما پس از شهادت حضرت حمزه علیه السلام، از تربت مزار مطهر ایشان - که از شهدای شاخص و مظلوم جنگ احد بودند - تسبیحی ساختند. بدین ترتیب، یاد حمزه سیدالشهداء علیه السلام و بغض و انزجار از قاتلان ایشان را در جامعه زنده نگه داشتند.

یکی دیگر از جلوه‌های رشادت حضرت زهرا علیها السلام، حضور ایشان در عرصه پشتیبانی از مجاهدان و رسیدگی به مجروحان جنگ‌های مسلمانان بود. برای مثال، در جنگ احد، هنگامی که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به شدت مجروح شدند، این صدیقه کبری علیها السلام بودند که برای پدر آب آوردند و زخم‌های رسول خدا صلی الله علیه و آله را مداوا کردند.

اما شاید بتوان گفت مهم‌ترین نقش آفرینی حضرت صدیقه طاهره علیها السلام، که مظلومیت ایشان نیز با آن گره خورده است، دفاع از شخص ولی خدا و فرمان و جایگاه ایشان پس از رحلت پیامبر مکرم اسلام صلی الله علیه و آله بود.

ایشان با ایراد خطبه معروف فدکیه، سخنرانی در جمع

زنان مهاجر و انصار و همچنین گریه‌های مکرر و پیوسته‌ای که در ظاهر از فراق حضرت رسول ﷺ بود، اما در باطن، کارکردی سیاسی در افشای جریان نفاق داشت، از حقانیت امیرالمؤمنین علی علیه السلام دفاع کردند.

در روایتی از امام صادق علیه السلام نقل شده است که صدیقه طاهره علیها السلام لحظه‌ای از ایفای نقش دینی و سیاسی خود کوتاه نیامدند. با اینکه مردم به ایشان فشار می‌آوردند که به گریه‌های خود پایان دهند، حضرت با پناه بردن به قبور شهدای احد، این مسیر را تا پایان عمر شریفشان ادامه دادند تا ظلمی که به ولی خدا ﷺ و در نتیجه، به آینده بشریت روا داشته شده بود، به فراموشی سپرده نشود.

در این روایت آمده است:

«وَأَمَّا فَاطِمَةُ عَلَيْهَا السَّلَامُ فَبَكَتْ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ حَتَّى تَأْذَى بِهِ أَهْلُ الْمَدِينَةِ، فَقَالُوا لَهَا: قَدْ آذَيْنَا بِكَ كَثْرَةً بُكَائِكَ! إِمَّا أَنْ تَبْكِي بِاللَّيْلِ وَإِمَّا أَنْ تَبْكِي بِالنَّهَارِ؛ فَكَانَتْ تَخْرُجُ إِلَى الْمَقَابِرِ مَقَابِرِ الشُّهَدَاءِ، فَتَبْكِي حَتَّى تَقْضِيَ حَاجَتَهَا، ثُمَّ تَنْصَرِفُ»^۱.

همچنین، حضرت صدیقه طاهره علیها السلام در خطبه معروف فدکیه، خود را به گونه‌ای معرفی می‌کنند که وجدان‌های

بیدار، اگر هنوز قابلیت بیدار شدن داشته باشند، به خود آیند و با بهره‌گیری از نصایح و روشنگری‌های ایشان، راه خود را از چاه جریان نفاق جدا کنند. ایشان می‌فرمایند:

«أَيُّهَا النَّاسُ! اْعْلَمُوا أَنِّي فَاطِمَةُ وَأَبِي مُحَمَّدٌ، أَقُولُ عَوْدًا وَبَدَاءً، وَلَا أَقُولُ مَا أَقُولُ غَلَطًا، وَلَا أَفْعَلُ مَا أَفْعَلُ سَطَطًا»^۱.

«ای مردم! بدانید که من فاطمه‌ام و پدرم محمد است. آنچه را در آغاز می‌گویم، در پایان نیز می‌گویم. سخنم از روی اشتباه نیست و آنچه انجام می‌دهم، از روی ستم و تجاوز نیست.»

صدیقه طاهره علیها السلام حقیقتاً الگویی جامع برای هر انسان آزاده‌ای است که عزم خود را جزم کرده تا از حق و اهل حق دفاع کند. ما نیز امشب تلاش کردیم جرعه‌ای از دریای بی‌کران معرفت زهرای اطهر علیها السلام بنوشیم و گوشه‌ای از سیره و مجاهدت‌های ایشان را مرور کنیم.

امروز، امت اسلام و مردم عزیز کشورمان بیش از هر زمان دیگری به الگوگیری از سیره صدیقه طاهره علیها السلام، به‌ویژه در دفاع از ولایت، نیازمندند. ملاحظات گوناگون می‌توانست جان مبارک ایشان را از خطر دور نگه دارد؛ اما

۱. خطبه فدکیه

حضرت به ما آموختند که عافیت طلبی با جان‌فدایی در راه ولی خدا سازگار نیست. برای آشکار شدن حق و ناکام ماندن باطل، باید قدم در مسیر مجاهدت و ایثار گذاشت و از هزینه‌های آن نهراسید.

امیدواریم خدای متعال، ما، ملت ما و امت اسلام را از پیروان واقعی صدیقه طاهره علیها السلام قرار دهد و امدادهای ویژه آن حضرت را - که در سال‌های اخیر بارها شامل حال ملت ما شده و رزمندگان ما نیز از آن روایت کرده‌اند - پیوسته روزی ما گرداند.

اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي قَدَمَ صِدْقٍ فِي أَوْلِيَائِكَ، وَحَبِّبْ إِلَيَّ مَشَاهِدَهُمْ وَمُسْتَقَرَّهُمْ، حَتَّى تُلْحِقَنِي بِهِمْ، وَتَجْعَلَنِي لَهُمْ تَبَعًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

خدایا! مرا در مسیر اولیایت ثابت قدم بدار و محل حضور و استقرارشان را محبوب من گردان؛ تا آنکه مرا به ایشان ملحق سازی و در دنیا و آخرت، پیرو آنان قرار دهی.

وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ.

شب چهارم

بعثت زنان (نحوه پاسداری و جان فدایی زنان)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ
ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي
مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ * وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ
فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا
وَكُتِبَ لَهُ وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ﴾ (سوره تحریم، آیه ۱۱-۱۲)

«و خداوند برای کسانی که ایمان آورده اند، همسر
فرعون را مثل آورده است، آن گاه که گفت: پروردگارا،
برای من در جوار قرب خودت در بهشت خانه ای بنا
کن و مرا از فرعون و کردارش رهایی بخش، و از این

مردم ستمگر نجاتم ده * و برای آنان مریم دختر عمران را نیز مثل آورده است، همان کسی که دامن خود را از آلودگی پاک نگه داشت و به این سبب ما از روح خود در آن دمیدیم و او سخنان پروردگارش و کتاب‌های او را تصدیق کرد و از کسانی بود که با فروتنی خدا را اطاعت می‌کردند.»

الحمد لله رب العالمين، و الصلاة والسلام على سيدنا و نبينا أبي القاسم محمد، و على أهل بيته الطيبين الطاهرين، لا سيما الصديقة الشهيدة فاطمة الزهراء، و على بقية الله في الأرضين، مولانا صاحب العصر و الزمان، عجل الله تعالى فرجه الشريف.

در شب‌های گذشته درباره نقش ولی الهی در سعادت دنیا و آخرت، ضرورت ایستادگی و جان‌فشانی در مسیر حق و جایگاه بی‌بدیل حضرت زهرا علیها السلام، در دفاع از حق و روشننگری سخن گفتیم. امشب می‌خواهیم از زاویه‌ای دیگر به این حقیقت نگاه کنیم: قرآن کریم هنگامی که می‌خواهد الگوی زن مؤمن را معرفی کند، چه ویژگی‌هایی را برجسته می‌سازد و این ویژگی‌ها چه نسبتی

با زندگی و مجاهدت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام، دارد؟

خدای متعال در آیات یازدهم و دوازدهم سوره مبارکه تحریم، دو بانوی بزرگ را به عنوان نمونه ایمان معرفی می‌کند. درباره همسر فرعون می‌فرماید:

﴿وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنَ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾

و خداوند برای کسانی که ایمان آورده‌اند، همسر فرعون را مثال می‌زند؛ آن‌گاه که گفت: «پروردگارا، برای من نزد خودت خانه‌ای در بهشت بنا کن و مرا از فرعون و کردار او نجات بده و از قوم ستمگر رهایی ام بخش.» و درباره حضرت مریم علیها السلام، می‌فرماید:

﴿وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ لَهَا مِنَ الْقَآئِمِينَ﴾

و نیز مریم، دختر عمران، را مثال می‌زند؛ آن بانویی که پاک دامنی خویش را حفظ کرد، پس از روح خود در او دیدیم، کلمات پروردگارش و کتاب‌های او را تصدیق کرد و از فرمان برداران فروتن بود.

نکته مهم این است که قرآن کریم این دوزن را صرفاً برای نقل خاطره‌ای تاریخی معرفی نمی‌کند، بلکه آنان را الگو و نمونه‌ای برای اهل ایمان در همه ادوار تاریخ قرار می‌دهد. اگر در این آیات از حضرت مریم علیها السلام، و آسیه علیها السلام، و نیز همسران نوح و لوط مثال زده می‌شود، به این دلیل است که این زنان، افزون بر نقش فردی منحصربه‌فردی که در زمانه خود داشته‌اند، درسی فراتاریخی نیز برای دیگران دارند و همگان باید از عملکرد آنان درس بگیرند. در این معرفی، زن بودن مانعی برای مسئولیت ایمانی و اثرگذاری اجتماعی نیست؛ معیار، ایمان، پاکی، تشخیص حق و پایبندی به عهده‌ای است که با پروردگار بسته‌ایم.

جناب آسیه علیها السلام، همسر فرعون، در خانه کسی زندگی می‌کرد که خود را صاحب قدرت مطلق می‌دانست و مردم را به بندگی خویش فرامی‌خواند. در چنین محیطی، طبیعی بود که انسان برای حفظ آسایش، امنیت و موقعیت خود با دستگاه قدرت همراه شود؛ اما ایشان تسلیم جبر محیط نشد. او در خانه فرعون بود، اما دلش خانه خدا را می‌خواست. نزدیکی ظاهری به قدرت، او را

از حقیقت دور نکرد و فشار محیط نتوانست ایمانش را به تصرف خود درآورد.

این همان درس بزرگی است که در همه زمان‌ها به آن نیاز داریم. گاهی انسان در فضایی قرار می‌گیرد که سکوت، همراهی یا مصلحت‌اندیشی را راه آسان‌تری نشان می‌دهد. ممکن است اطرافیان بگویند: «حالا وقتش نیست»، «هزینه دارد»، «همه همین کار را می‌کنند» یا «برای حفظ موقعیت چیزی نگو». اما ایمان واقعی آن است که انسان حق را با معیار جمع و جوّ عمومی نسنجد. اگر محیط آلوده شد، وظیفه ما این نیست که آلودگی را توجیه کنیم؛ بلکه باید مراقب باشیم خودمان در آن حل نشویم.

در شب‌های گذشته نیز درباره صدیقه طاهره علیها السلام، عرض شد که ایشان در مقطعی حساس قرار گرفتند؛ مقطعی که بسیاری از ملاحظات اجتماعی می‌توانست افراد را به سکوت وادار کند. اما وجود نازنین ایشان با ایراد خطبه فدکیه، گفت‌وگو با زنان مهاجر و انصار و روشنگری مستمر، از ولیّ خدا و راه او دفاع کردند.

فراز دیگری از این آیه شریفه که برای ما درس آموز است، دعای جناب آسیه علیها السلام، است: «رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ». ایشان نمی‌گویند فقط خانه‌ای در بهشت به من بده؛ بلکه می‌گویند: نزد خودت خانه‌ای برای من بنا کن. مهم‌تر از نعمت، صاحب نعمت است و مهم‌تر از آسایش، قرب الهی است. ممکن است انسان امکانات فراوانی داشته باشد، اما از خدا دور باشد؛ و ممکن است در سختی زندگی کند، اما چون دلش به خدا متصل است، از آرامش و استواری برخوردار باشد.

دقت کنیم که جناب آسیه علیها السلام، از خدای متعال نمی‌خواهد ابتدا همه شرایط بیرونی را مطابق میلش تغییر دهد؛ بلکه می‌خواهد در دل همان شرایط دشوار، نجات و منزلت حقیقی نصیبش شود. او به خوبی می‌فهمد که خانه باشکوه فرعون، اگر انسان را از خدا دور کند، ارزش حقیقی ندارد؛ اما خانه‌ای که «عندالله» باشد، حتی اگر در دنیا محرومیت و رنج در پی داشته باشد، مقصدی بزرگ است.

امروز که در شرایط ویژه‌ای قرار داریم و ملت عزیز ما، به ویژه بانوانمان، برای اقامه حق به میدان آمده‌اند، باید

از خود بپرسیم: خواسته اصلی ما چیست؟ تنها آسایش بیشتر، آبرو، موقعیت و رفاه، یا زندگی‌ای که در آن رضایت خدا، نزدیکی به اولیای او و پیشبرد جریان حق، اصل و محور باشد؟ در منطق قرآن، دنیا و آخرت از یکدیگر جدا نیستند؛ اما دنیا زمانی برکت دارد که انسان آن را جایگزین خدا نکند. حضرت زهرا علیها السلام، در اوج منزلت، زندگی ساده و بندگی عمیق را با مسئولیت اجتماعی جمع کردند. یاد ایشان به ما می‌آموزد که می‌توان در متن زندگی بود، برای خانواده و جامعه تلاش کرد و در عین حال، مقصد نهایی را قرب الهی قرار داد.

نکته مهم دیگری که در این آیه شریفه وجود دارد، آن است که جناب آسیه علیها السلام، فقط نمی‌گوید: ﴿وَنَحْنِي مِثْلُ فِرْعَوْنَ﴾؛ بلکه می‌گوید: ﴿وَعَمَلِهِ﴾؛ یعنی خدایا، مرا از فرعون و کردار او نجات بده. این تعبیر بسیار دقیق است. خطر فقط شخص فرعون نیست؛ بلکه خطر اصلی، روش و منطق فرعونی است: خودبرتربینی، تحقیر انسان‌ها، پوشاندن حقیقت، سوءاستفاده از قدرت و وادار کردن دیگران به سکوت. ممکن است کسی از شخص ظالم فاصله بگیرد، اما همان منطق را در رفتار خود ادامه دهد.

جناب آسیه علیها السلام، هم درخواست رهایی از ستمگر را دارد و هم خواهان رهایی از راهی است که به ستمگری منتهی می‌شود. لازمه چنین درخواستی، شناخت دستگاه ظلم است. از همین رو، دشمن‌شناسی رکن اصلی مبارزه با جریان مستکبران عالم است؛ وگرنه ممکن است دشمن صرفاً رنگ عوض کند و ما تصور کنیم که دست از دشمنی برداشته است و در نتیجه، از ادامه مبارزه منصرف شویم. در فراز پایانی دعای زیبای جناب آسیه علیها السلام، چنین آمده است: «وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ»؛ مرا از قوم ستمگر نجات بده. گاهی ظلم به یک فرد محدود نمی‌ماند، بلکه به فضای عمومی و هنجار جمعی تبدیل می‌شود. در چنین شرایطی، انسان مؤمن باید هم مراقب ایمان خویش باشد و هم برای روشن ماندن چراغ حقیقت تلاش کند. حضرت زهرا علیها السلام، نیز تنها به رنج شخصی خود نپرداختند؛ بلکه با سخن و رفتارشان کوشیدند مسئله‌ای را که به حق و آینده جامعه مربوط می‌دانستند، از حافظه مردم حذف نشود. این همان مسئولیت تبیین و دفاع از حق در هر شرایطی است.

آیه دوازدهم، حضرت مریم علیها السلام، را با سه ویژگی معرفی می‌کند: پاک دامنی، تصدیق کلمات پروردگار و قنوت. این سه ویژگی، اجزای یک شخصیت ایمانی کامل‌اند. عبارت «أَخَصَّنَتْ فَرْجَهَا» از پاک دامنی و پاسداری از حریم خویش سخن می‌گوید. پاک دامنی فقط یک رفتار فردی نیست، بلکه نشانه آن است که انسان برای کرامت خویش حد و مرز الهی قائل است و ارزش خود را به خواسته‌های زودگذر نمی‌فروشد.

﴿وَصَدَقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ﴾؛ یعنی مریم، پیام الهی را تصدیق کرد. تصدیق، صرفاً گفتنِ «قبول دارم» نیست؛ بلکه هنگامی که فرمان خدا با پسند ما سازگار است و هنگامی که پایبندی به آن هزینه دارد، باید در هر دو حالت به آن وفادار باشیم. ایمان در موقعیت‌های دشوار آشکار می‌شود؛ آنجا که انسان باید میان راحتی زودگذر و حقیقت، یکی را انتخاب کند.

و ﴿وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ﴾؛ یعنی او از بندگان فروتن و فرمان‌بردار بود. قنوت، تسلیم آگاهانه در برابر خداست، نه بی‌ارادگی در برابر مردم. انسان قانت در برابر پروردگار فروتن

است، اما همین بندگی به او عزت می بخشد تا در برابر فشار ناحق، خود را نبازد. بنابراین، پاکی، باور و بندگی، سه ویژگی جدا از هم نیستند؛ پاکی زمینه صیانت از ایمان را فراهم می کند، تصدیق جهت حرکت را روشن می سازد و قنوت انسان را در مسیر حق ثابت قدم نگه می دارد.

قرآن کریم در این دو آیه، دو بانوی بزرگ را با موقعیت هایی متفاوت پیش روی ما قرار می دهد: یکی در خانه فرعون، در برابر قدرتی ستمگر؛ و دیگری در شرایطی ویژه که باید پاکی و تصدیق خویش را حفظ کند. اما هر دو در یک نقطه مشترک اند: ایمانشان تابع شرایط بیرونی نیست. حضرت فاطمه زهرا علیها السلام، نیز جامع جلوه های برجسته ایمان، پاکی، عبادت، معرفت و مسئولیت پذیری بودند. ایشان تنها الگویی برای عاطفه و محبت نیستند، بلکه الگوی بصیرت و اقدام به هنگام نیز به شمار می روند. در سیره حضرت، عبادت از مسئولیت اجتماعی جدا نیست. همان بانویی که با خداوند انس عمیق دارد، در لحظه ای که حق را در معرض فراموشی می بیند، سخن می گوید؛ همان بانویی که در خانه، محور مهر و

تربيت است، در جامعه نيز نسبت به سرنوشت امت بي تفاوت نمي ماند. اين جمع ميان بندگي و مسئوليت، يكي از مهم ترين درس هاي فاطمي است.

در شب هاي گذشته از جان فشاني در مسير حق و دفاع حضرت زهرا عليها السلام، از ولايت سخن گفتيم. امشب اين آيات ريشه آن ايستادگي را به ما نشان مي دهند: ايمان عميق، پاكي درون، شناخت مقصد و رهايي از ترس محيط. كسي كه مقصدش «عندالله» است، همه چيز را با معيار رضايت خدا مي سنجد؛ و كسي كه از خدا ياري مي خواهد تا از فرعون و كردار فرعوني نجات يابد، نمي تواند در برابر ظلم و تحريف حقيقت بي تفاوت بماند.

از خداوند متعال مي خواهيم به حق محمد و آل محمد، ما را از پيروان حقيقي صديقه طاهره عليها السلام، قرار دهد؛ ايمانمان را از آفت مصلحت زدگي حفظ كند؛ به ما پاكي، بصيرت، شجاعت اخلاقي و توفيق خدمت به بندگان ش عنایت فرماید؛ و دل هاييمان را به قرب خويش نزديك سازد.

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ لِيَوْلِيَّكَ الْفَرَجَ
وَالْعَافِيَةَ وَالتَّصَرَّ وَلَا تَسُوْنِيْ فِيْ نَفْسِيْ وَلَا فِيْ اَحَدٍ مِّنْ
اَحِبَّتِيْ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ!
والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

شب پنجم

خون خواهی، مصداق امروزی جانفدایی و پاسداری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا
وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ

مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ﴾ (سوره شعراء، آیه ۲۲۷)

«مگر کسانی که ایمان آورده و عمل‌های شایسته نموده
و خدا را بسیار به یاد آورده و پس از آنکه ستم دیده‌اند
انتقام گرفته‌اند، و به زودی کسانی که ظلم کردند
خواهند دانست که به کدامین بازگشتگاه بازمی‌گردند.»

بسم الله الرحمن الرحيم
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي مَنَّ عَلَيْنَا بِمُحَمَّدٍ نَبِيِّهِ، صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ، دُونَ الْأُمَمِ الْمَاضِيَةِ وَالْقُرُونِ السَّالِفَةِ. اللَّهُمَّ
فَصِّلْ عَلَى مُحَمَّدٍ أَمِينِكَ عَلَى وَحْيِكَ، وَنَجِيِّكَ مِنْ خَلْقِكَ،
وَصَفِيِّكَ مِنْ عِبَادِكَ، إِمَامَ الرَّحْمَةِ وَمِفْتَاحِ الْبَرَكَةِ، وَعَلَى آلِهِ
الطَّيِّبِينَ الْمُعْصُومِينَ، لَا سِيَّمَا بَقِيَّةَ اللَّهِ فِي الْأَرْضِينَ.

امشب آخرین شبی است که در خدمت شما عزیزان
هستیم. در شب‌های گذشته، با بهره‌گیری از معارف قرآنی
و روایی، تلاش کردیم دو محور اساسی را تبیین کنیم:
نخست آنکه اگر هم دنیا را می‌خواهیم و هم آخرت را،
باید از ولی الهی و راه او پیروی کنیم؛ چراکه جایگزین‌هایی
که در طول تاریخ، به عنوان راه‌های آسان‌تر و کم‌هزینه‌تر
پیشنهاد شده‌اند، سرابی بیش نبوده‌اند.

دوم آنکه پیشرفت جریان حق و تحقق عینی آن،
در گرو عزم انسان‌های بلندهمتی است که حاضرند از
همه چیز خود در راه خدا بگذرند و در یک کلام، جان‌فدای
مسیر حق باشند.

پس از آن، تلاش کردیم از تجربه‌های درس‌آموز
انسان‌های والامقامی بهره ببریم که در طول تاریخ، تصمیم

گرفتند جان فدای مسیر حق باشند. در صدر این الگوها، به وجود نازنین صدیقه طاهره علیها السلام و نقش آفرینی ویژه ایشان پرداختیم و نکاتی را تقدیم محضر شما کردیم.

اما پرسشی که امروز پاسخ به آن اهمیت دارد و شما عزیزانی که این چند شب مباحث را دنبال کرده اید، به طور منطقی در پی پاسخ آن هستید، این است: **مصدق امروز جان فدایی، پاسداری از جریان حق و پیروی از راه و روش ولی الهی چیست؟**

برای یافتن پاسخ این پرسش، همچون شب های گذشته، به قرآن کریم رجوع می کنیم. خدای متعال در آیات پایانی سوره مبارکه شعراء - البته با مقدماتی که بیان آن ها ضروری است، اما در این فرصت کوتاه مجال پرداختن به آن ها نیست - می فرماید که اگر می خواهید شیطان راهی به شما نداشته باشد، نخست باید اهل ایمان باشید؛ دوم، ایمان شما به مرحله عمل صالح برسد؛ سوم، خداوند را بسیار یاد کنید؛ و چهارم، اگر مورد ظلم قرار گرفتید، در پی احقاق حق و مقابله با ظلم باشید و بی تفاوت از کنار آن عبور نکنید؛ چراکه این ایستادگی موجب می شود ظالمان به زودی دریابند که در

مسیر نادرستی گام برداشته‌اند و دست از ظلم بردارند.
نمی‌توان مدعی ایمان، عمل صالح، معنویت و یاد
خدا بود، اما چشم بر ظلم و ظالمان فرو بست. نمی‌توان
ادعای جان‌فدایی و پاسداری از مسیر حق داشت، اما در
برابر جنایت‌های بی‌حد و حصر مستکبران عالم بی‌تفاوت
ماند. همچنین نمی‌توان مدعی تبعیت و پیروی از
صدیقه طاهره علیها السلام بود، اما ذره‌ای از سلوک و منش ایشان
را در زندگی دنبال نکرد.

بنابراین، **ظلم‌ناپذیری و تلاش برای احقاق حقوق
مظلومان، از شاخصه‌های اصلی و حیاتی ایمان حقیقی
است.**

رهبر عظیم‌الشان شهیدمان رحمته‌الله علیه می‌فرمودند که راه‌نویسی
که امام راحل ما، خمینی کبیر (اعلی‌الله مقامه الشریف)،
پیش روی ملت ایران، امت اسلام و همه آزادی‌خواهان
جهان گشود، برهم زدن دوگانه نادرستِ ظالم و مظلوم بود؛
دوگانه‌ای که استکبار آن را ساخته و ترویج کرده بود.
مستکبران سالیان متمادی چنین القا کرده بودند
که در نظم جدید جهانی، کشورها به دو دسته تقسیم

می‌شوند: کشورهایی که به پشتوانه قدرت خود می‌توانند هر کاری که بخواهند انجام دهند و کشورهایی که به دلیل نداشتن قدرت و برخورداری از ضعف، حتی از حق یک زندگی عادی و معمولی نیز محروم‌اند. در این منطق، یا باید گرگ بود یا میش! و متأسفانه این منطق در جهان پذیرفته شده بود.

لطف بزرگ امام راحل رحمۃ اللہ علیہ به جهان این بود که نشان داد گزینه سومی نیز وجود دارد؛ گزینه‌ای که حقیقت اسلام نیز در همین معنا نهفته است: می‌توان نه ظالم بود و نه به کسی ظلم کرد؛ نه گرگ بود و نه همچون میش، بی‌دفاع و آماده حمله گرگ‌ها!

طبیعی بود که با برهم خوردن نظم فرعون‌ی جهان، فرعون‌ها ساکت ننشینند. آنان برای متوقف کردن بیداری ملت‌ها، به سرکوب و تجاوز بیشتری روی آوردند و بیش از همه، برای سردمدار مقابله با ظلم، یعنی انقلاب اسلامی ایران و مردم عزیز آن، دردسر ایجاد کردند.

آنچه امروز برای همگان روشن است، این است که دشمنان اسلام و قرآن، با به شهادت رساندن زعیم

و مرجعیت دینی و رهبر سیاسی شیعیان، شهید امام
خامنه‌ای رحمته‌الله - که در طول تاریخ غیبت کبری، چنین
جنایتی سابقه نداشته است - نهایت ظلم را در حق امت
اسلام و ایران عزیز روا داشتند.

آنان گامی را که اراده کرده بودند، برداشتند؛ اما اکنون
وظیفه ما چیست؟ ما باید چه چیزی را اراده کنیم؟
بر اساس آیه شریفه‌ای که قرائت کردیم و بسیاری
دیگر از آیات قرآن کریم، امت اسلامی باید برای
خون‌خواهی رهبر خود که خودش به ناحق ریخته شده
است، و نیز خون‌خواهی همه شهدای مظلوم دیگری که
در این جنایت به شهادت رسیدند، قیام کند.

ما معتقدیم که **مصدق امروزی پاسداری و جان‌فدایی،
خون‌خواهی امام شهیدمان است.** البته روشن است که
سکوت نکردن در برابر این جنایت، افزون بر آنکه نشانه
حیات و غیرت جامعه اسلامی است، در منظومه اعتقادی
ما با مسئله حفظ جان پربرکت ولیّ حئی الهی مان نیز
پیوند دارد.

در برخی روایات مرتبط با مهدویت آمده است که
یکی از دلایل طولانی شدن غیبت وجود نازنین سرورمان،

حضرت حجت عنه الله تعالی، این است که امنیت جانی آن حضرت تأمین نشده است.

برای نمونه، امام صادق علیه السلام در روایتی می‌فرمایند:
 «قَالَ: لَلْقَائِمِ غَيْبَةً قَبْلَ قِيَامِهِ. قُلْتُ: وَلَمْ؟ قَالَ: يَخَافُ عَلَى نَفْسِهِ الذَّبْحُ!»^۱ برای قائم، پیش از قیامش، غیبتی است. پرسیدم: چرا؟ فرمود: زیرا می‌ترسد او را ذبح کنند.»
 حال، در زمانه‌ای که ادعا می‌کنیم برای ظهور حضرت تلاش می‌کنیم و طبیعتاً در پی فراهم کردن مقدمات فرج پربرکت ایشان هستیم - که در رأس این مقدمات، تأمین امنیت جانی وجود نازنین آن حضرت قرار دارد - با این مسئله نیز مواجهیم که در تأمین امنیت و حضور و بروز نایب ایشان دچار مشکل شده‌ایم.

پس نباید تردید کنیم که مطالبه خون‌خواهی و انتقام، امروز از وظایف اصلی محبان و پیروان حقیقی صدیق طاهره علیه السلام است.

بر اساس بیان آیه پایانی سوره مبارکه شعراء، که بخشی از مفاد آن را عرض کردیم، نصرت الهی و غلبه بر دشمنان زمانی محقق می‌شود که اهل ایمان در برابر

۱. کمال‌الدین و تمام النعمة، ج ۲، ص ۴۸۱

ظلمی که بر آنان رفته است، واکنش نشان دهند و در پی احقاق حق باشند.

از این رو، این سخن که اصرار بر انتقام و خون‌خواهی امام شهید، به معنای به خطر افتادن معیشت روزمره مردم، نابودی امکانات کشور و ادامه‌دار شدن جنگ است، سخنی بی‌اساس است. خدای متعال وعده داده است که اگر ایستادگی کنید و به وظیفه خود عمل کنید، شما را از این دریای موج و متلاطم عبور خواهم داد و به ساحل نجات خواهم رساند.

اگر در پی حفظ حیات اجتماعی خود هستیم، چاره‌ای نداریم جز آنکه پیگیر اجرای قصاص درباره قاتلان و آمران این جنایت باشیم و احقاق حق را مطالبه کنیم. خدای متعال می‌فرماید:

﴿وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾^۱

یعنی: «و ای خردمندان، برای شما در قصاص، حیات و زندگی است؛ باشد که تقوا پیشه کنید.»

خدای متعال در این آیه بیان می‌فرماید که قصاص، زمینه‌ساز حیات است. اگر از کنار ظلم بی‌تفاوت عبور

کنیم و به دلیل ملاحظات متعدد و بی جا، از پیگیری انتقام و قصاص دست بکشیم، به تدریج نعمت حیات و زندگی آرام و شایسته از ما سلب خواهد شد.

در تاریخ خود نیز نمونه‌های متعددی داریم که مسلمانان از ظلم آشکار و بزرگی که در حق آنان و جامعه اسلامی روا شده بود، چشم‌پوشی کردند؛ به این امید که دنیای بهتری داشته باشند، اما آنچه در عمل تحقق یافت، چیزی جز ذلت و خواری نبود.

افزون بر همه آنچه در این زمینه بیان کردیم، پیگیری مسئله خون‌خواهی و انتقام، امروز از مطالبات جدی ولیّ الهی جامعه است. ایشان در پیام‌های متعدد تأکید فرموده‌اند که در این مسئله ذره‌ای کوتاه نخواهیم آمد. ما نیز بارها و بارها در ادبیات دینی خود خوانده‌ایم که اگر امر ولیّ خدا را دنبال نکنیم، کلاف مشکلات به مراتب پیچیده‌تر خواهد شد.

عزیزان! به این نکته توجه داشته باشیم که هنگامی که حضرت حجت عجله الله تعالی فرجه له ظهور می‌فرمایند، شعار پرچم ایشان، شعار خون‌خواهی حضرت سیدالشهدا علیه السلام است: «يَا لثَارَاتِ الْحُسَيْنِ».

شاید ادعای گزافی نباشد اگر بگوییم همان گونه که انقلاب اسلامی ایران زمینه توجه به اسلام ناب محمدی ﷺ را فراهم کرد و جهان را متوجه غایت این حرکت، یعنی شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی به پرچم‌داری حضرت حجت عجل الله تعالی فرجه الشریف، ساخت، شهادت رهبر عظیم‌الشان انقلاب و مطالبه خون‌خواهی ایشان نیز می‌تواند ذهن‌ها و دل‌ها را با شعار پرچم قیام حضرت حجت عجل الله تعالی فرجه الشریف پیوند دهد و ان شاء الله مقدمات ظهور پربرکت ایشان را بیش از پیش فراهم سازد.

امیدواریم خدای متعال، ملت عزیز ایران را امتی آخرالزمانی و زمینه‌ساز ظهور مهدی علیه السلام قرار دهد و عاقبت ما و شما را به سعادت و شهادت ختم کند.

اللَّهُمَّ وَأَقِمِ بِهِ الْحَقَّ، وَأَدْحِضْ بِهِ الْبَاطِلَ، وَأَدِلْ بِهِ أَوْلِيَاءَكَ، وَأَذِلْ بِهِ أَعْدَاءَكَ، وَصِلِ اللَّهُمَّ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ وَصْلَةً تُؤَدِّي إِلَى مُرَافَقَةِ سَلَفِهِ، وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يَأْخُذُ بِحُجْرَتِهِمْ، وَيَمْكُثُ فِي ظِلِّهِمْ، وَأَعِنَّا عَلَى تَأْدِيَةِ حُقُوقِهِ إِلَيْهِ، وَالْإِجْتِهَادِ فِي طَاعَتِهِ، وَاجْتِنَابِ مَعْصِيَتِهِ، وَامْنُنْ عَلَيْنَا بِرِضَا، وَهَبْ لَنَا رَافِقَهُ وَرَحْمَتَهُ وَدُعَاءَهُ وَخَيْرَهُ مَا نُنَالُ بِهِ سَعَةً مِنْ رَحْمَتِكَ، وَفَوْزًا عِنْدَكَ.^۱

۱. بخش پایانی دعای ندبه

خدایا، حق را به وسیله او برپا دار، باطل را به وسیله او نابود کن، دوستانت را به سبب آن حضرت به دولت و پیروزی برسان و دشمنانت را به دست او خوار گردان. خدایا، میان ما و او پیوندی برقرار کن که ما را به هم نشینی با پیشینیان او برساند. ما را از کسانی قرار ده که به دامن عنایت آنان چنگ می‌زنند و در سایه لطفشان اقامت می‌کنند. ما را در ادای حقوق آن حضرت، کوشش در فرمان‌برداری از او و دوری از نافرمانی‌اش یاری فرما. با خشنودی او بر ما منت بگذار و رأفت، رحمت، دعای خیر و خیرخواهی آن حضرت را به ما عطا کن؛ آن‌گونه که به واسطه آن، از رحمت گسترده تو بهره‌مند شویم و در پیشگاهت به رستگاری دست یابیم.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته.

اما در میان اولیایی که
تصمیم گرفتند جان فدای ولیّ خدا باشند، حرکت حضرت
صدیقۀ طاهره علیه السلام در اوج کمال و تمامیت است. بسیاری
انسان‌های والامقامی که وقتی شرایط اجتماعی پیچیده
می‌شود، سکوت اختیار می‌کنند و حاضر به هزینه دادن
نیستند؛ این ملاحظه در جنس زن بیش از مردان است،
اما صدیقۀ طاهره علیه السلام تمام قد وارد میدان شد، تسلیم جوّ
سنگین اجتماعی سیاسی آن زمان نشد و از جان ولیّ خدا و
امر و مرام او دفاع کرد و در این راه بهترین دارایی خود که
جانش بود را فدا کرد. پس باید به این نکته دقت کنیم که
اگر امروز می‌بینیم جریان حق پیشرفت کرده و در کوران
حوادث از میان نرفته، به خاطر از خودگذشتگی‌ها و جان
فشانیِ جان‌فدایانی بوده که به تعبیر آیه شریفه با خدای
خود معامله کردند تا لحظه‌ای در انجام وظایف درنگ و
کوتاهی نکنند.

زندگی با آیه‌ها

لهجست علی خطه و ندیمین آیه‌های قرآن کریم